

Những ngày tháng sau hiệp định Paris năm 72 đối với các đồng chí đang chiến đấu là một khoảnh khắc gian khổ đặc biệt.

Cuộc chiến vẫn còn nguyên vẹn những danh nghĩa chiến tranh thì không. Những tháng ngày thao giã các phái đoàn 4 bên VNCH-M-VC-CSBV sau những tháng đoan mãnh liệt, cuối cùng cũng đã mang đến một hiệp định mà bên nào cũng giành được thắng lợi! Duy có một sự thực không thể chối cãi là máu vẫn còn tiếp tục đổ trên lãnh thổ Miền Nam, dưới vĩ tuyến 17.

Với một quân số, hình thái tác chiến cũng đổi. Công quân chuyển sang thao chiến công, quân đội ta rút về vị trí phòng thủ và tụy, và khu vực tùy tình hình chiến sự của từng vùng chiến thuật. Trong lúc này quân đội Hoa Kỳ đổ tụy tâm vào việc rút chân ra khỏi cuộc chiến, và áp lực bên đồng minh phải tuân thủ các điều khoản trong hiệp định! Các đồng chí đồng chí chính qui Miền Bắc sau thời gian nghỉ ngơi lên đường về vĩ tuyến 17. Các đồng chí đồng chí phía phía công của Công Sơn Miền Nam bỏ ra khỏi một khu đánh phá liên chiến các thị xã, thị trấn và các trục giao thông. Ngọn roi chí tụy B52 không còn, các đồng chí đồng chí chính qui công của di chuyển những ngày trên các trục xâm nhập. Địch bị tụy trên đường mòn Hồ Chí Minh, các đoàn xe dài hàng chục cây số nối đuôi nhau chuyển về vị trí liên lạc, quân công và người di chuyển ngày đêm. Có lẽ trong quân số thao giành, chưa có một đơn vị quân nào như chúng ta đã phải chiến đấu trong một tình trạng tụy tụy đồng chí đồng chí. Quân trang quân dụng, đồng chí đồng chí bên công, những công lãnh đạo chiến tranh tụy tụy với những người mưu toan tranh đoạt liên nhau, thậm chí người làm vì cho có vài đoàn kết. Thành phố Sài Gòn hiện lo hiện không ngày nào không có biến tình trạng cho đến một thời khắc rồi trên đất.

Trong một tình hình hiện lo hiện như thế, đòi hỏi người lính chiến VNCH phải tác chiến có hiệu quả cao có phải là một câu hỏi không? Thành ra, việc sắp đặt của cuộc chiến trong ngày 30 tháng 7 là một hậu quả có thể hiểu được, và tiên đoán được. Điều đáng buồn là cho đến ngày nay, nhiều việc thao giành những công việc then chốt trong cuộc chiến vẫn chưa nhận ra trách nhiệm của mình. Cuộc chiến là lòng vòng thao các vị nguyên thủ xu hướng thao dân, thao người ngoại cuộc sang người công mún súng trục tiếp còn có công kéo dài miên man.

Cuộc chiến tranh tụy về phía qua là cuộc chiến của chúng ta, những người quốc gia bên về đổ tụy những công xâm lăng của công của công. Do vậy, khi chúng ta thua trận, một người, toàn thể những ai còn nhận mình là người quốc gia đều có lỗi. Là người theo dõi và vai trò của mình trong hàng ngũ chiến đấu. Phải xác định như thế để có thể tìm ra những bài học hữu ích cho lịch sử dân tộc, cho các thế hệ tiếp nối và đưa ra những người sách hiệu quả trong tình

hình m i. Còn n u không, chúng ta s c mãi phân hoá, chia r trong đ i ngũ, và nh ng c m v t ng lai sán l n c a dân t c v n s mãi mãi ch là nh ng c m .

Trong th t b i chua cay tháng T năm y, đành r ng n n nhân là t t c nh ng ai đã t ng đ ng chung, và hãnh di n chung d i m t màu c vàng ba s c đ ; nh ng không ai có th ph nh n đ c nh ng thi t thời, b t công và s điều linh th ng kh cùng nh ng hy sinh vô b b n của các chi n sĩ QLVNCH. H là nh ng ng i đã coi nh m ng s ng c a chính mình trong m t cu c giao chi n mà gi i l m là th hu !

Nhìn lên trên nh ng ng i ch đ o cu c chi n, các nhà lãnh đ o chính tr đã không th c tâm s ng ch t v i dân t c. Hãy nhìn sang ngay m t lân bang sát c nh chúng ta. Tôi còn nh rõ nh ng c m xúc dào d t c a mình khi đ c tin trên báo chí trong nh ng ngày tháng 4 năm y khi xem lá th t ch i v i c ra đi c a th t ng Cam B t Sirik MaTak g i cho đ i s Hoa K John Gunther Dean. Th m chí ngay c đ n t ng Lon Non em, ch huy quân đ i, c hai đ u bi t ch c ch n h s m ng vong khi r i vào tay quân đ ch. Nh ng h đã ch p nh n đ i u y trong s can tr ng hào hùng c a m t c p lãnh đ o. H đã ch t theo cái ch t c a dân t c Campuchia trong c n cu ng sát t di t c a Kh Me đ !

Cũng còn may cho chúng ta trong nh ng gi phút bi tráng nh t c a l ch s dân t c trong Tháng T năm y. Chúng ta cũng đã có nh ng g ng hy sinh coi cái ch t nh t a lòng h ng t ng t .

Trong quân s VNCH, chúng ta s v n mãi mãi t hào v nh ng t ng lãnh v qu c vong thân trong nh ng gi phút cu i cùng c a cu c chi n. M t Nguy n khoa Nam, Tr n văn Hai, Lê văn H ng, Lê nguyên V , Ph m văn Phú và nh ng sĩ quan, h sĩ quan, binh sĩ khác đ c bi t đ n tên tu i, ho c vô danh. S hy sinh c a h theo cung cách c a m t quân nhân, v a bi u l lòng ân h n v i dân t c vì đã không làm tròn b n ph n c a m t ng i lính b o v đ t n c, v a là l i kh ng đ nh quy t li t không th cùng t n t i chung m t b u tr i v i quân thù. Cái ch t c a h đã t nói lên s hào hùng dũng c m c a m t đ o quân t ng làm nên bao chi n tích.

Đ i s ng con ng i th c s có nh ng gi i h n r t ng t nghèo. Dù cho có nh ng đ a v trù m thiên h , ti n muôn b c đ ng cũng ch ng th kéo dài đ i s ng ra đ c. Nh ng ng c l i, con ng i có th làm cho nó ng n đi theo mong mu n c a mình, m t th c p quy n c a Th ng đ ! L s ng ch t, t sinh trong vai trò c a m t chi n sĩ là m t đ i u gì đó r t l lũng. Có nh ng quy t đ nh ch hi n đ n trong giây lát, có v nh r t tình c , nh ng th c ra nó đã đ c hình thành trong su t ch ng đ ng suy t ng và va ch m v i th c t . Nh ng hành đ ng dũng c m, li t oanh c a các v anh hùng li t sĩ trong quân s ta là m t đ n ch ng đ i n hình.

Chắc hẳn khi tôi chọn lấy cái chết cho mình, tôi nghĩ rằng sau khi mình nằm xuống sẽ còn có cái gì đó khác tôi nghĩ tôi. Ý nghĩ chết theo với sự tan rã của một đội quân tôi đã quyên cho mình, chết là sự thanh lòng trách nhiệm với quốc gia dân tộc, và đức biết là sự trung thành với lý tưởng mà họ đã theo đuổi; với sự nhận thức rõ ràng về danh dự của một chiến binh với đức của mình.

Đội quân sự thanh khiết, chúng ta thấy, khi Nhật hoàng tuyên bố đầu hàng đồng minh, nhiều sĩ quan cao cấp của quân đội Nhật cũng đã bày tỏ lòng trung thành với đất nước y như thế. Duy có dĩu, cái chết của họ ít ra cũng còn được người chủ trách nhiệm cao cấp nhất là hoàng đế Hirohito ghi nhận và làm gương cho dân tộc Nhật vào một trang sử mới. Còn các liệt sĩ của chúng ta thì không; thậm chí còn tôi thấy, khi những vị thanh niên cấp của họ có người vẫn còn bắt cứ liêm sỉ tôi mới có thể sẵn sàng tha hiếp với kẻ thù để mưu cầu quyên lợi riêng được người trang dùi dập và bắt “vì quyên lợi của đất nước, dân tộc”!

Tháng 10 năm nay tôi đến, các chiến hữu của tôi danh một thời nay đã đi rất xa, đến một vùng trời bình yên không còn là đất và thù hận. Nói theo danh tiếng Mac Arthur, những người lính già yêu chuộng đến theo thời gian.

Huy Hiệu Sđ đoàn 23 Bđ Binh VNCH

Tháng 7 năm 1972, một trận Cao nguyên đã trở lại bình thường. Sau ba đợt tấn công mưu đồ chiếm Kontum để lập thế đồ cho cái gọi là một trận Giỏi phóng Miền Nam (MTGPMN) của cộng sản thì bất, thì trận trở lại giằng co. Lúc đó các lực lượng chính của một trận B3 lui đến vào các mặt khu tái tổ chức, bổ xung quân số, và trang thiết bị. Những đến với trực thuộc của Sđ đoàn 23 VNCH cũng được tái phân trí phòng thủ mở rộng vòng đai tại nh Kontum, và tung các cuộc hành quân an ninh xa ngoài vòng đai hàng chục cây số. Tháng 9, tôi bắt đầu sau đợt pháo kích bằng hàng tỉn 122 ly của địch khi vào buổi chân ra khỏi trung tâm hành quân của Trung đoàn 44 đợt tại Bđ Tđ nh Biệt khu 24 cũ.

Tôi bàn giao đến với cho đại tá Võ hữu Hân để trở về dĩu trở về thanh tịnh tại quân y viện Đoàn mệnh Hoạch, Phan thiết. Sau hơn hai tháng dĩu trở về và nghỉ dưỡng thanh tịnh tôi trở lại trình diện BTL/ Sđ tại Kontum. Lúc này tiếng Trữn vẫn Cầm đã thay thế tiếng Lý tông Bá làm Tđ nh Sđ

đoàn. Tôi đợc chđnh giđchđc vđtrợng phòng Ba (Phòng hành quân và Huđn luyđn) thay thđ cho trung tá Đđu ngđc Chánh, nguyên trợc đây tợng là trung đoàn trợng cđa tôi. Trung tá Chánh thuyểchuyđn vđ Bđ tđ lđnh Cđnh sát Quđc gia tđi Sài gòn. Tợng cũng nên nhđc lđi trong khođng thđi gian tợng đđi ngđn tđ cuđi năm 1972 đđn giđa năm 1973 đã có nhiđu thay đđi cđp chđ huy trong Sđ đoàn. Trung đoàn 44 do Trung tá Nguyđn hđu Lđ tđ sđ đoàn 2 đđu vđ làm trung đoàn trợng. Đđi tá Võ hđu Hđnh tđ trung đoàn 44 chuyển qua làm trung đoàn trợng trung đoàn 45 mđt thđi gian ngđn sau đó bàn giao lđi cho đđi tá Phùng văn Quang. Trung đoàn 53 do trung tá Võ Ân đđc đđu tđ Sđ đoàn 22 qua giđchđc vđ trung đoàn trợng thay thđ cho đđi tá Trđn văn Chà bđ thđng nghđ đđu trđ.

Trong nhđng cuđc hđp hành quân và qua các buđi tham đđ thuyểt trình hàng ngày đđ cđp nhđt tình hình đđch bđn; tôi quen biểt trung tá Võ Ân. Nhđn xét đđu tiên cđa tôi vđ anh là tính tình cđi mđ và vui vđ trong giao tiđp rđt đđ gây thiđn cđm cho ngđđi tiđp xúc vđi anh lđn đđu. Vì anh xuđt thân tđ mđt tiđu đoàn trợng giđi kinh qua kinh nghiđm tác chiđn tđ cđp trung đđi trợng trđ lên nên nói chung vđc chđ huy tác chiđn đđi vđi anh không có trđngđi gì. Anh ngđđi Huđ và tiđng anh xđng hô vđi bđn hđu cùng trang lđa luôn dùng “Tau” và “cđ mi” nghe cũng ngđngđ. Các sĩ quan tham mđu chính cđa Sđ đoàn lúc đó ngođi trđ Đđi tá Bùi hđu Khiêm mđt sĩ quan pháo binh tđt nghiđp khóa 3 Thđ Đđc là lđn tuđi, tính tình trang nghiểm đđo mđo, đđm còn lđi chúng tôi tợng đđi trđ hđn nên sinh hođt cũng thân mđt và vui hđn. Trợng phòng Mđt là trung tá Đđng đđc Sđ cùng khóa 17 vđi tôi. Trung tá Đđu ngđc Chuy, trợng phòng Hai, tđt nghiđp Khóa 16 trợng cđi mđt khóa. Tôi là trợng phòng Ba. Trung tá Nguyđn khoa Đđi, khóa 4 Thđ đđc, trợng phòng Tđ. Trợng phòng Tđng quđn trđ là trung tá Nguyđn xuân Thđng, cùng khóa vđi Chuy, sau đó ít tháng bàn giao cho trung tá Lđi.

Tđ cuđi năm 1972 cho tđi trợng cđ ngày hiđp đđnh Paris đđc ký kđt chđng 1 tháng tình hình Kotum sôi đđng trđ lđi. Thđc ra đđu này không nđm ngođi nhđng đđc tính tình báo cđa Sđ đoàn căn cđ trên các tin tđc kđ thuđt chúng tôi thu thđp, và qua cung tđ hđi chánh và tù binh chúng tôi bđt đđc. Ngođi ra chúng tôi cũng nhđn rõ âm mđu cđa cđng sđn gia tăng các cuđc lđn đđt giành dân và áp lđc quân sđ nhđm hđ trđ cho các đđi hđi chính trđ trên bàn hđi nghđ lúc đó. Đó chính là thđi gian trđn Trung Nghĩa xđy ra.

Trung Nghĩa là mđt khu dân cđ nđm đđ phía tây thành phđ Kontum, giđi hđn bđi hai nhánh sông Dap Bla đđ hđng nam, và Dap Kron đđ hđng tây. Phía bđc là ngđn Ngok Bay cao đđ 669 mét, là ngđn núi cao nhđt trong khu vđc hành quân đang do đđch quân kiđm soát là mđc tiêu rđt khó chđu.

Lđc lđng phòng thđ chính là Trung đoàn 44 và các đđn vđ ĐPQ, NQ cđa Tiđu khu. Vì các trung đoàn 45 và 53 trách nhiđm khu vđc bđc Kontum nên BTL/ SĐ yêu cđu BTL/ Quân Đoàn 2 tăng

c ng l c ng ng h u t ch c hành quân quy mô t o thanh các l c ng đ ch trong khu v c Trung Nghĩa.

B T nh quân khu 2 đã đ u đ ng Trung đoàn 42 t Bình Đ nh lên tăng c ng. L c ng tham chi n c a c ng s n ch l c là trung đoàn 24, 95, và 66 luân phiên t n công và m t s đ n v đ c công, pháo và ho ti n th ng thu c h tr .

Tr n đánh kéo dài t kho ng cu i tháng 8 cho t i đ u tháng 9 thì k t thúc. Các l c ng c ng s n ch u t n th t năng đàn ph i b d m c tiêu rút v h ng b c. Trung đoàn 42 SĐ 22 sau khi hoàn thành nhi m v đ c l nh d i khu v c hành quân tr v l i vùng duyên h i. Trong đêm ăn m ng chi n th ng tr n Trung Nghĩa, đ i tá Thông có nh ý m i anh em chúng tôi m t b a c m thân m t t i nhà hàng Thiên nam Phúc ngay t i th x .

B a ăn g m niên tr ng Nguy n cao V c, khóa 13, ti u đoàn tr ng 230 Pháo binh, thi u tá Đỉnh ng c Th ch, khóa 15, Trung đoàn phó 45; D ng đ c S , tr ng phòng I/ SĐ, Đ i u ng c Chuy, tr ng phòng 2/ SĐ, bác sĩ T ng, ti u đoàn tr ng 23 Quân y, và tôi, tr ng phòng 3/ SĐ. T ng cũng nên nói thêm khi còn là Sinh viên S quan Võ B , niên tr ng Thông và tôi cùng chung đ i đ i 7 SVSQ. Anh ng i cao l n và da ng đen m t h i l nên các b n trong khóa 16 g i anh b ng m t cái tên nghe r t ng : Thông Lumumba. Th c tình tôi cũng không hi u t i sao tên anh l i đ c g n v i tên c a ông t ng th ng x Congo này. Tôi đoán ch ng là t i ngo i hình c a anh chẳng? Anh v n dĩ là m t ng i tu xu t nên tính tình thu n h u hi n lành, tr c các l i trêu ch c c a các b n đ ng khóa, anh ch m m c i vui v . Anh t t nghi p tháng 11 năm 1962 và đ c đ i u v S đoàn 1 Hu là quê h ng c a anh, còn tôi v S đoàn 7 M Tho. Tính t ngày ra tr ng đ n lúc g p l i, chúng tôi đã xa cách nhau g n 10 năm!

Tôi còn nh tr c khi b t đ u b a ăn, anh mang ra ba chai r u whiskey hi u Black and White, là món khó ki m trong th i gian đó Kontum. Anh đ nh đ c nói: “Hôm nay tôi m i các b n ăn b a c m thân m t, tr c là m ng ngày g p g các niên tr ng V c và Th ch, các b n khóa 17, b n Chuy và bác sĩ T ng. Tôi cũng mu n nói l i cảm n các b n đã giúp đ đ n v tôi trong su t th i gian hành quân v a qua. Ngày mai chúng tôi s tr l i Bình Đ nh, tôi mu n chúng ta vui v i nhau đêm nay đ k ni m bu i g p g thân m t này.” Bác sĩ T ng là ng i lên t ng tr c tiên “N u u ng h t r u đ i tá cho chúng tôi u ng thêm bia n a ch ?” Anh Thông c i “U ng líp, tôi bao h t.” Khi ng i h u bàn mang th c đ n ra anh giao cho t ng ng i kêu món mình thích. Bàn qua tán l i cu i cùng chúng tôi kêu món gà gói gi y là món ăn có t ng c a t m này, thêm món mì xào th p c m và th t bò xào lăn. Đ i tá Thông nói t p “Moi không u ng đ c r u thành ra xin l i moi s u ng n c ng t còn các toi c dùng t nhiên.” Và sau đó anh kêu m t chai xá x ng i nhâm nhi v i đĩa đ u ph ng rang mang ra ngay t đ u.

Khi nhà bếp nhàn xong món đồ t làm và bắt đầu ch bi đun n u thì cũng là lúc chúng tôi kêu n c đá và soda đ m r u u ng. Ch ng bi t cao h ng th nào ch a đ y 20 phút, chai r u đ u tiên c n l ng. T đó, c b n 6 ng i chúng tôi bắt đ u n ng máy. Bác sĩ T ng giành khui chai r u th hai đ c n vào 6 chi c ly trên bàn. “Dô, dô... trăm ph n trăm m ng đ i tá Thông cùng Trung đoàn 42 và bu i g p g đêm nay!”

T ng nâng ly lên m i và chúng tôi i... u ng. Khi chai r u th ba khui cũng là lúc món gà gó gi y và bò xào đ c mang ra đ trên bàn. Bàn nh u tr nên n ng b ng vì các ti ng dô dô và niên tr ng Th ch là ng i khui chai này.

Chai whiskey Black and White th 3 cũng đ c thanh toán g n i trong chi u h ng ng u m nh th r t chóng vánh và c 6 chúng tôi bắt đ u qu qu ng. Bác sĩ T ng là ng i đ u tiên ói và lui hui chui đ i gh đ tìm i đi ra! Niên tr ng V c, Th ch, S và tôi cùng m m t h t th y đ ng v . Ch riêng niên tr ng Chuy là còn t ng đ i t nh táo. Tôi nghe gi a nh ng i đàm tho i có ti ng đ i tá Thông “à này các b n ph i ăn đi ch , đ ăn kêu ra r i mà không ai ch u ăn gì h t v y!?”

Sáng hôm sau trong bu i ti n đ a trung đoàn 42 r i khu v c hành quân tr v h u c , chúng tôi có m t đ y đ nh ng đ u óc i đ m m . Tôi nh mãi n c i hi n hòa c a đ i tá Thông và câu nói v i chúng tôi. “Moi s m y toi luôn, u ng gì đâu mà nh trâu u ng n c ru ng!” Chúng tôi đ tay chào anh và cũng t b a nh u không th nào quên đêm y ng đầu i là i n g p g cu i cùng v i anh.

Đ i tá Thông cùng đ n v c a anh tr v v i vùng Bình Đ nh cũng đang sôi s c mùi thu c súng sau đó không lâu.

S đoàn 23 cho đ n gi a năm 73 sau khi hi p đ nh Paris đ c ký k t i thêm m t i n tái ph i trí i c i ng. Trung đoàn 44 c a trung tá L ti p t c i Kontum. Trung đoàn 45 c a đ i tá Quang tr v ho t đ ng khu v c gi a Đèo T Sĩ và Hàm R ng. Trung đoàn 53 c a trung tá Võ Ân v i Ban mê Thu t. B T i nh Hành quân S đoàn đ t t i Hàm R ng.

Tháng 7 năm 73, tình hình quân s thu c lãnh th t nh Qu ng Đ c tr nên sôi đ ng. Các đ n v chính quy c a đ ch t Bình Long, Ph c Long tăng c ng đánh phá m r ng vùng ki m soát vào khu v c giao ti p gi a vùng 3 và vùng 2 khu qu n Ki n Đ c thu c lãnh th t nh Qu ng đ c. B t i nh S đoàn 23 (BTL/ SĐ23) và trung đoàn 53 t Ban mê Thu t di chuy n đi Qu ng Đ c

địa hình phức tạp. Vùng giao tranh chính là nơi mà tôi đứng và ĐPQ của tôi nhứ phòng tôi ở Bù Binh đang bị uy hiếp nặng nề và sau đó bị tràn ngập. Khu vực hành quân là vùng đồi núi có cao độ trung bình 600m. Quãng đường 14 cây số vòng vèo giữa hai bên đồi núi chập chùng, sâu hai bên trong quãng đường khoảng 2 đến 3 cây số là hai con sông như Dak Kar ở phía nam, và Dak R' Lap chạy song song theo hướng đông bắc tây nam cùng hướng với quãng đường hành quân của tôi. Tôi và trí lý tôi hướng cho các cuộc vận động phản kích, công đồn để vì lợi ích của tôi.

Đến ngày 23 Trình sát của số đoàn được tung vào trận địa đầu tiên sau khi mà tiêu là đồn Bù Binh được pháo binh và không quân dồn dẹp xong. Trung úy Giáo, đến đây từ trước, là một sĩ quan giàu kinh nghiệm và rất gan dạ cùng toán vận tẩu thám đầu tiên đi xuống ngoài vòng thép gai của đồn để tìm cách xung phong chiếm phá vào mục tiêu. Cuộc chiến súng nổ liên tiếp và đến đây chỉ một lúc được vài phút phòng thủ của tôi đã bị phá vỡ và tôi nhận thấy rằng. Cuộc hành quân khi đó có vẻ thuận lợi. Chuẩn bị hướng Lê trung Tướng ra lệnh cho các phòng thủ. Chỉ huy xuống mau. Ban đêm đến đây trình sát báo cáo nghe thấy tiếng của các giặc ở hướng Bình Long kéo lên. Về hướng sáng hôm sau đến đây trình sát báo cáo bị pháo kích liên tục và xin không ý muốn ngăn chặn các cuộc xung kích của tôi. Tướng Tướng nhận thấy rằng nếu để đến đây trình sát của tôi và trí lý gây tổn thất cho tôi và này trước là đánh bị thương của tôi. Ông bí mật nói cho trung úy Giáo hiểu ý định và kế hoạch triệt thoái khỏi mục tiêu để ông rằng tay số đang hạ thấp.

Các phi tuấn khu vực vận vũ thuật ngày đánh phá, ngăn chặn để cho ý muốn cho đến đây trình sát của tôi vòng rào rút về hướng đông nam. Sau khi hoàn tất việc rút quân, tôi đã về chỉ huy. Không quân ra khỏi vùng hoạt động, pháo binh số đang hạ thấp thay thế ý muốn cho tôi và bị thương. Đến trung đoàn 53 từ quân Kiện Địch xuất phát tham gia giặc ở áp lực để tôi.

Tướng cũng nên nhận thấy tình hình chiến sự trong giai đoạn này. Vì tuân thủ theo hướng đi của kiện đã được quy định trong hiệp định Paris nên hướng hoạt động quân sự của chúng ta lúc đó là cho các phòng thủ khu vực hoặc tuyến trên lãnh thổ của bên quân khu. Ngược lại, hướng của tôi và của gia tăng vận chuyển quân trang đạn và ngược lại từ miền Bắc bổ sung cho chiến trường miền Nam để cho các cuộc tấn công quy mô đầu tiên trên các bên Vùng chiến Thuật.

Ngoài chiến xa được số đang rằng rải trên các chiến trường liên tục đầu năm 1972, để tôi còn được trang bị loại hỏa tiễn cá nhân SA7 của Liên xô cho tôi ở bên máy bay, hướng vũ khí này cho được số đang hướng cho để tôi nghiên cứu trong thời gian trước đó ở Vùng 1, thì tôi giai đoạn này đã được trang bị rằng rải cho các đồn và bị thương của tôi ở Vùng 2. Trận đánh giữa tôi áp lực để tôi ở Bù Binh là trận đánh đầu tiên loại hỏa tiễn này được cho quân số đang tôi đa. Và trận đánh theo hai hướng cũng số đang tôi đa loại vũ khí loại này hướng năm sau khi để tôi quân tấn công Ban Mê Thuột. Tôi nhận thấy rằng ngay phút giây trên trận thắng chiến huy C&C trong trận đánh này mà thấy thấy rằng mà các chiến hạm không quân của mình. Lúc đầu là phần lớn, tiếp theo là trận thắng và sau cùng là quan sát, tất cả các bên tôi phần nào liên bị phá mục tiêu hướng quân bên dưới tôi, phần nào liên như làm việc tránh né hỏa tiễn của tay của tôi. Đây

tr i là nh ng đ m khối đen tr ng xen k nhau, khối c a h a ti n n h t m c tiêu, khối c a các trái khối lân tinh c a các máy bay tr c thẳng do các x th đ i liên li ng ra n ngoài tr i đ thu hút h a ti n tìm nh t c a đ ch...

Tôi cũng nh t i ti ng Ân báo cáo v Trung tâm Hành quân S đoàn (TTHQ/SĐ) khi anh t ch thu đ c 11 cây 57 ly! (mà th c ra sau đó, qua tài li u c a Phòng Hai, ch là các v ngoài c a lo i h a ti n t m nh t này, l n đ u tiên chúng tôi th y đ c trên chi n tr ng Cao nguyên!) Cu c chi n rõ ràng có s chênh l ch h n v m t vũ khí. Bên đ ch đ c trang b vũ khí ngày càng t i tân và đ y đ h n còn phía chúng ta l i b h n ch v s đ ng đ n đ c, quân nhu và nh t là không đ c dùng lo i oanh t c c B52 m t th kh c tinh đ i v i đ ch quân, chi u theo hi p đ nh Paris!

Trung đoàn 53 và đ i đ i 53 trinh sát qu n th o v i đ ch g n m i ngày v i t n th t n ng cho c hai phía. Sau cùng đ ch cũng ph i rút quân kh i khu v c và Trung đoàn 53 tr v quân Đ c L p thu c t nh Đ c L c ngh đ ng quân và b sung quân s . Trên đ ng t Qu ng Đ c tr v l i Ban mê Thu t, T ng T ng, Chuy và tôi có ghé l i B ch Huy trung đoàn 53 c a anh đóng cách qu n l ch ng hai cây s trên qu c l 14 n i Qu ng Đ c đi Đ c L c.

Võ Ân ra đón chúng tôi. Nhìn khuôn m t anh t i t n tr trung tuy r t m t m i sau g n m i ngày hành quân mà c m thông s v t v u t trên nét m t anh lúc đó. Nói th t lòng, n u anh m c áo tr ng qu n dài xanh, không ai có th nói anh là m t sĩ quan cao c p và đang đ m nhi m m t ch c v quan tr ng nh th . Anh có dáng d p m t c u h c trò c p ba h n là m t võ quan. Tháng 3 năm 1974, tôi nh n đ c quy t đ nh c a B T ng tham m u tr ra l i đ m nhi m ch c v trung đoàn tr ng Trung đoàn 44 thay th cho trung tá Nguy n h u L thuyên chuy n v quân đoàn 2 ch l nh. R i tôi đi Kontum nh n đ n v , sau đó tr v Pleiku hành quân vùng căn c 801. T đó tôi ch th nh tho ng g p l i Ân trong các cu c h p hành quân s đoàn, b i vì trung đoàn c a Ân ph trách khu Đ c l c và Qu ng Đ c.

Ngày 10 tháng 3 năm 1975 Ban mê Thu t b t n công. Tôi còn nh mãi nh ng bàng hoàng khi đ c tin h n n a đ n v c a mình đã không th không v n t i nh p cùng mũi t n công cùng Trung đoàn 45 nh theo k ho ch đ trù đ ti n vào gi i c u Ban mê Thu t. Nhìn v h ng th xã, khối l a ngút tr i. Nh ng đoàn ng i thu c đ m i thành ph n, đ s c dân lữ l t kéo nhau ch y v h ng bi n. Nh ng nét m t ng ngác, th t th n, nh ng đôi m t không còn n c m t đ khốc. S kh đau t t cùng hi n nguyên hình trên khuôn m t h đã nói lên đ i u mà l i nói tr thành vô đ ng không di n đ t đ c.

Tôi cũng nh t i nh ng báo cáo nghe th t bu n c a đ n v b n khi trình lên th ng c p nh ng t n th t v các cu c ch m súng v i đ ch mà ph n h a l c y m tr pháo binh c a ta là s không. Ch còn nh ng chi n sĩ võ trang b ng máu h ng, x ng tr ng, m t lòng yêu quê h ng

dân t c ch ng tr i chi n xa đ i pháo c a đ ch quân đang nã đ n dòn đ p vào h . Và nh ng chi n h u không quân cũng đang v a y m tr v a làm xi c v i h a ti n SA7 c a đ ch trên vùng tr i Ban mê Thu t lúc đó! Tôi nh t i nh ng cu c đ i tho i ng n ng i v i Võ Ân đang c th trong vòng đai phòng thủ phi tr ng Ph ng D c, mà qua nh ng l i nói đ t đo n, tôi v n hình dung ra đ c ni m hy v ng tràn tr c a anh trong ao c b t tay đ c v i chúng tôi đang trên đ ng đi vào th xã trong ngày 12 tháng 3 năm y. R i sau đó ch ít ngày, chi u 16, tôi nghe ti ng thi u tá C m, Tr ng phòng 3 S đoàn, chuy n l nh cho anh r i kh i căn c . Trong quân s VNCH, cu c chi n đ u oanh li t này là m t trong nh ng nét son cu i cùng tr c khi sang trang. V i quân s kho ng 2 ti u đoàn trong m t căn c phòng th không thu c lo i kiên c ki u pháo đài b i vì đó ch là m t h u c ti p li u. Không có h a l c hùng h u c a pháo binh ho c không quân h tr , đ n v c a anh đã chi n đ u v i t t c n l c vô song c a mình đ ch ng tr m t l c l ng t n công v i quân s đ ch quân đông g p nhi u l n, có xe tăng và pháo h tr .

M t tr n Ban mê Thu t (BMT) n m trong bi n l a h a l c và các đ t xung phong c a đ ch mu n mau chóng thanh toán chi n tr ng. C đ i m c a anh là m t c đ o nh nhoi, đ n v c a anh đã chi n đ u đ n đ c nh th đ s ng còn.

Sau này khi m đ c h i ký c a các t ng lãnh c ng s n vi t v tr n đánh BMT, v đ n v c a anh, tr n đánh c a anh v n b x v , ch i r a nhi u nh t! Cái k t thúc bi hùng c a tr n đánh n m ch này: Sau nhi u ngày vây đánh liên t c, các l c l ng ch công c a đ ch đành ph i b qua m c tiêu khó g m mà ti ng quân s g i là “By pass” đ thanh toán các m c tiêu khác. Đ n v c a Ân cũng ch ng đ u hàng, anh nh n đ c ch th c a th ng c p r i b v trí. Tr n đánh không có đ t xung phong cu i cùng b i vì ng i “công” không th chi m lĩnh tr n đ a n u không ch u m t t n th t to l n, và ng i “th “ m c dù không còn l i c đ a nh ng đã th c s làm xong trách nhi m c a mình. H u qu c a tr n đánh còn kéo r t dài sau đó khi Sài gòn th t th , anh v n còn b g i lên trình di n y ban Quân quản đ vi t l i toàn b di n ti n tr n đánh này. Tính tình anh bình đ , đ m n. Trong ch b n bè thân thi t, anh thu c lo i hi n lành không thích lý s , ba hoa.

Lúc g p l i nhau t i Sài gòn sau nhi u năm tháng b tù đày c ng s n, tôi th y anh h u nh v n ch ng m y thay đ i. V n thân hình gầy gò, x ng x u, tuy nét m t có v dăm chiêu h n ngày nào. Tôi b o anh: “T th y c u ch ng m đi chút nào”. Ân c i b o: “Ch còn toàn x ng thôi, không th m thêm đ c!” Anh cũng nh bao sĩ quan khác, khi đ c th ra kh i tr i giam CS, đ u b cu c s ng th c t đánh cho nh ng đòn chí t . Anh đi buôn ph tùng xe đ p cũ ch Tr ng minh Gi ng ki m s ng qua ngày. Cu c v t l n v i sinh k đ t t n và c u mang gia đình chi m tr n v n nh ng suy t c a anh. Trong m t l n thù t c tr c khi lên đ ng, anh tâm s “Mai m t g p l i nhau, x p đ t xong công vi c gia đình đ v con không oán trách chúng mình đã vô trách nhi m, t i mình s tính l i món n đ i v i m y tên cán qu c này!”

Anh sang Hoa k theo đi n HO sau tôi g n vài tháng. T ti u bang Washington State, anh đi n tho i báo cho tôi bi t trong gi ng nói vui v h n nhiên “Gia đình tau qua đây h n m t tu n r i, trên này đang mùa m a, chán quá, d i đó c mi ra sao?” Sau đó ch ng bao lâu, tôi đ c tin anh anh b stroke, mê man b t t nh trong lúc đang ch i c t ng v i cùng m t ông b n HO g n nhà. B n bè kêu c p c u và đ a anh vào b nh vi n thì đã quá tr . Qua đi n tho i v i cháu gái l n c a anh ít gi sau, tôi nghe tin anh m t!

Th ng đ th t d k . Trong su t quăng đ i binh nghi p vào sinh ra t , t m t chu n úy b binh t t nghi p khóa 12 Th Đ c, anh thắng t i c p đ i tá trong quân l c trong vòng 12 năm. Các c p b c anh mang h u h t là t i m t tr n. Súng đ n quân thù b a vây t h ng, anh v n nh n nh vào ra d n đũa. M i ba năm kh sai hành h , anh v n bình an tr v . Bây gi đây, b c chân lên đ n x s t do ch a đ y năm, ch a k p hít th c m nh n h ng v ng t ngào c a t do thì anh tr v v i cát b i! Anh đã ra đi trong âm th m bình th n vì ít ra anh cũng đã th c hi n đ c m t đi u tâm nguy n đ a c gia đình t i n i mong mu n. Anh đã làm đ c nh ng đi u t t đ p cho t ng lai c a gia đình anh mà trong th i gian quân ngũ, cu c chi n tàn kh c đã không cho phép anh r nh rang suy nghĩ đ n nó. Anh là m t trong nh ng anh hùng quân đ i th c s làm tôi kính ph c. Can tr ng, bình d , th ng th n là đ c tính c a anh. Th i gian r i s xóa m nh ng hình nh hào hùng c a anh trong lòng nh ng ng i lính t ng chi n đ u bên anh. Nh ng th c ra đi u y nào có nghĩa gì, khi chính b n thân anh b c vào, và b c ra cu c chi n ch vì mong m i làm tròn trách nhi m đ i v i T qu c, dân t c.

H i t ng l i nh ng ngày tháng 4 năm y. Hình nh nh ng tr n chi n không cân s c, gi a m t l c l ng c ng quân đ c b sung t nh ng đ i đ n v h u b t m i n B c v i các đ n v c a ta đã quá m t m i qua nh ng tháng ngày chi n đ u liên t c. Gi a m t l c l ng đ c trang b đ y đ nh ng ch ng lo i vũ khí hi n đ i, đ i đ u v i m t đ o quân b gò bó, h n ch trong vi c tiêu th đ n đ c, ti p li u. Gi a m t bên có h u ph ng n đ nh v i m t bên h u ph ng luôn b khu y đ o b ng đ m i th thù ngh ch. Và quan tr ng h n h t, gi a m t bên, ng i chi n binh qu c gia có th m t t t c m i th thân yêu trên đ i v i m t bên ng i lính c ng s n không có gì đ m t ngoài tr s kh n n ma quái c a đ ng luôn đeo đ ng bên mình.

Ng i lính VNCH, đã có bi t bao m t vi t v h tr c khi cu c chi n k t thúc. Và cũng có không bi t bao đi u vu kh ng, bôi l , th m chí xuyên t c trút vào h sau cu c chi n. Quái g h n n a, đ o quân y còn b bôi xóa kh i cu c chi n tranh kh c li t h n 20 năm y nh th nó đã không tham d , không có m t! Nh ng s gia c ng s n và Hoa K th ng nói đ n cu c chi n Vi t Nam là cu c đ i đ u gi a c ng s n và “đ qu c” M , ch không ph i là cu c chi n tranh t v gi a n c VNCH, và cu c xâm l c ngu xu n cu c ng s n m i n B c.

Tháng T s c mãi là m t tháng T Đen cho đ n bao gi nh ng ng i c ng s n nh n th c ra m t đi u th t đ n gi n: Nh ng ngày tháng y l ra không bao gi nên x y ra trong l ch s dân t c. H đã th c s làm m t quy t đ nh sai khi h cho r ng dân t c, đ t n c ch là ph ng ti n đ h b c t i m t th thiên đ ng theo con đ ng không t ng do m t ch thuy t ngo i lai áp đ t.

Đ u tháng Giêng năm nay, khi đ c tin t c trên Web, b t ng tôi nh n đ c thêm thông tin v cái ch t c a đ i tá Thông. Anh đã t sát trong tr n đánh cu i cùng t i Bình Đ nh và đ c bác sĩ Nguy n công Tr và D ng văn Anh chôn c t t i c t c quân y vi n Quy Nh n cùng 46 ng i khác. Tr c đó, khi còn trong tr i tù c ng s n tôi cũng đã đ c nghe đ n v anh đã tu n t i t nh ng là t i m t nhà th nào đó trong thành ph Quy Nh n khi cùng thu c h rút v t th t i n i này. Cái ch t c a đ i tá Thông làm tôi nh t i m t niên tr ng khóa 16 khác tôi quen bi t, trung tá TQLC Nguy n xuân Phúc, L đoàn tr ng l đoàn 369, hy sinh trên bãi bi n H i An trong lúc rút quân lên tàu. Tôi cũng nh t i cái ch t c a ng i b n cùng khóa, Đ i tá Võ Toàn, Trung đoàn tr ng trung đoàn 1/ SĐ1 BB. Toàn hy sinh cùng t ng Nguy n văn Đi m, T l nh S đoàn 1 BB, trên chuy n bay t mi n Trung v Nam.

Nh ng b n h u thân quen, nh ng niên tr ng đáng kính c a tôi đã n m xu ng trên quê h ng. H đã c ng hi n c sinh m ng c a mình cho đ t n c v i ni m tin vào s m nh b o v đ ng bào ch ng l i cái ác đ c phi nhân. Th h chúng tôi đã làm h t s c trong kh nă ng h u h n c a mình. Chúng tôi vào quân ngũ v i t m lòng trong sáng và nhi t tình c a tu i thanh xuân. Chúng tôi đã chi n đ u không ng i hy sinh gian kh trong su t cu c chi n tranh. Đ ng đ i chúng tôi ho c đã n m l i trên quê h ng trong các n m m đ c chôn c t t t , b ng các nghi l trang nghiêm, ho c b thân xác trên các gh nh đá ven r ng h c su i, trên vùng núi non hi m tr không đ c ai bi t t i. Nh ng ng i may m n thoát ra kh i cu c chi n cũng mang bi t bao v t th ng v n mãi còn r máu trong tâm h n. Suy cho cùng, cũng may m n còn nh ng ng i s ng sót tr v đ vi t v các anh cho nh ng th h ti p n i bi t t i nh ng nét kiêu hùng cu cha anh h trong cu c chi n đ u ch ng l i cái ch nghĩa phi nhân c a c ng s n trên đ t n c mình.

Nh ng nông cu ng, huy n t ng c a gi i c m quy n và cái đ ng ma quái hi n nay t trong n c ch c ch n s ch m đ t trong m t ngày nào đó. Dân t c tôi s h i sinh đ s ng trong t do và h nh phúc. L ch s đ t n c tôi s đ c vi t l i m t cách công b ng và trung th c. T m g ng hy sinh c a các anh, nh ng ng i con tu n ki t c a dân t c s đ c bi t đ n và trân tr ng.

Tôi v ng tin nh th .